

RÄTT PERSONAL TILL VÄXANDE BRANSCH

Det unika bemanningsföretaget Aktivia Science Work växer som en raket mitt på campus.

JAGAR GENER OCH MILJARDER

Vid Centrum för Biovetenskaper utvecklas nya läkemedel och behandlingar som förbättrar hälsan världen över. En forskning i framkant som kräver omfattande investeringar för att lyckas.

SHERLOCK HOLMES LÖSER FALL I VÅRDEN

Vid CeFAM löses de svåraste fallen av en forskande läkare i frontlinjen.

DE VÄXER IKAPP MED SINA FÖRETAG

En ny satsning har gjort att även tjänsteföretagen spirar i Flemingsberg.

Regionens hetaste investeringsområde

ANTALET BYGGKRANAR sägs vara ett tecken på hur hett ett område är för nya investeringar. Har du besökt Flemingsberg den senaste tiden så har du också sett tecknen i skyn.

Nu har den omfattande förnyelsen av Flemingsbergs centrum, med uppförandet av det nya studenthuset, slutförts. Endast för att avlösas av nya projekt längs med den livliga Hälsovägen. Idag växer ett nytt patienthotell upp vid sidan av gatan som

i sig själv förvandlas till en grön esplanad. Bland projekten som står på tur är en helomvandling av sjukhusets entré, med nytt parkeringsgarage, och nytt torg för lokaltrafiken.

Nu berättar inte antalet byggkranar hela sanningen. Några av de största investeringarna som görs i Flemingsberg syns inte alls. De görs nämligen bland de människor som forskar, studerar och arbetar här. Som i Centrum för Biotvetenskaper som

dagligen tar fram nya behandlingar och läkemedel för att förbättra folkhälsan världen över. Och hos CeFAM som utvecklar kompetensen hos vår vårdpersonal. Och i projekt som CTMH Clinical Fellowships Innovation där målet är att utveckla kliniska innovationer som lägger grunden för framtidens vård.

Sammantaget visar detta att Flemingsberg rymmer några av Stockholmsregionens hetaste områden för nya investeringar.

NEDSLAG: CENTRUM FÖR AVANCERAD MEDICINSK SIMULERING OCH TRÄNING (CAMST)

STÄRKER PATIENTSÄKERHETEN

CAMST (Centrum för avancerad medicinsk simulering och träning) är en nyckelkomponent i dagens starka patientsäkerhetsmiljö i Flemingsberg. CAMST är ackrediterat av American College of Surgeons (ACS), Division of Education som ett nivå 1-utbildningsinstitut. En utmärkelse de delar med ett fåtal liknande institut i Europa. Målet är att göra vården säkrare genom systematisk träning för allt från läkare till medicintekniska ingenjörer.

CAMST är en strategisk satsning av Stockholms läns landsting, Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Målet är att vara en regional spjutspets och en av kom-

ponenterna i ett universitetsmedicinskt centrum i Stockholm. Allt för att höja patientsäkerheten och sjukvårdskvaliteten. I första hand genom att erbjuda avancerad simulering och träning, samt genom att utveckla rätt redskap för detta.

Simulatorerna ger möjligheten att träna upp både de egna individuella färdigheterna och teamarbetet. Idag finns en stark samverkan mellan CAMST, KTH Skolan för teknik och hälsa samt Karolinska Institutets institution för klinisk vetenskap, intervention och teknik, i Flemingsberg. Besök CAMST via en film på www.flemingsberg.se

Vid CAMST tränar vårdpersonalen verkliga ingrepp tillsammans med varandra. Foto: Staffan Larsson.

KUNSKAPSSTADEN FLEMINGSBERG

KAROLINSKA INSTITUTET

Karolinska Institutet är Sveriges enda universitet med renodlat medicinsk inriktning och landets största centrum för medicinsk utbildning och forskning. Här finns Sveriges bredaste utbud av utbildningar inom det medicinska området. Många av dem är förlagda till Flemingsberg.

KAROLINSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET HUDDINGE

Karolinska Universitetssjukhuset är ett av Europas största sjukhus som tillsammans med Karolinska Institutet leder den medicinska utvecklingen i Sverige. Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge har cirka 6 000 anställda och är Huddinge kommuns största arbetsgivare.

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA

Södertörns högskola har utbildning och forskning inom humaniora, samhällsvetenskap, teknik och naturveten-

skap. Högskolan har även lärarutbildning med interkulturell profil. Här finns över 12 000 registrerade studenter och 750 anställda, varav två tredjedelar är lärare/forskare. Majoriteten av lärarna har doktorsexamen.

KAROLINSKA INSTITUTET SCIENCE PARK

Karolinska Institutet Science Park skapar en möjlighet för mogna eller nystartade företag att finna en etablering fysiskt nära den akademiska forskningen och utbildningen. I Flemingsberg driver Karolinska Institutet Science Park en starthus- och inkubatorverksamhet som är öppen för forskare och studenter.

KUNGLIGA TEKNISKA HÖGSKOLAN

KTH svarar för en tredjedel av Sveriges kapacitet av teknisk forskning och ingenjörsutbildning på högskolenivå. KTH Skolan för teknik, medicin och hälsa finns represen-

terade i Flemingsberg med såväl utbildning som forskning inom det tvärvetenskapliga området mellan teknik och medicin i en vid bemärkelse.

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT

Södertörns tingsrätt är ett resultat av en sammanslagning av regionens domstolar. Tingsrättens nybyggda hus ligger vid järnvägsstationen i Flemingsberg och är landets tredje största tingsrätt.

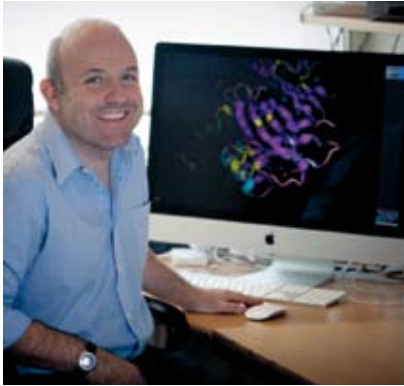
CENTRUM FÖR TEKNIK I MEDICIN OCH HÄLSA

Centrum för teknik i medicin och hälsa (CTMH) är ett samarbete mellan KTH, Karolinska Institutet samt Stockholms läns landsting. Målet är att bidra till utvecklingen av Stockholmsregionen till ett världsledande kluster inom medicinsk teknik.

Möt dessa och många fler på www.flemingsberg.se

VI UTVECKLAR FLEMINGSBERG TILLSAMMANS!

Det sker en kraftsamling för Flemingsbergs utveckling. En ny stad för forskning, utbildning och företagande planeras och byggs. Ett arbete som går i linje med det utvecklingsprogram som Stockholms läns landsting, Huddinge kommun och Botkyrka kommun gemensamt tagit fram för Flemingsberg. Visionen sträcker sig fram till år 2030 och Fokus Flemingsberg speglar två gånger per år utvecklingsprogrammets fem huvuduppgifter.

Luca Jovines forskargrupp kan visa unika bilder från befruktningen. Foto: Fredrik Hjerling

Ny forskning om livets gåta

Nu har forskare visat på molekylnivå vad som sker när en spermie möter ett ägg. Luca Jovines forskargrupp vid Karolinska Institutet i Flemingsberg har lyckats skapa en detaljerad tredimensionell karta över den molekyl som tar emot spermien.

– Resultaten ger en väldigt tydlig bild av den kvinnliga sidan av befruktningen. Men det är bara halva historien, nästa steg blir att beskriva motsvarande struktur på spermien och det komplex som bildas när den binder till ägget, säger Luca Jovine som har lett forskningen vid Centrum för biovetenskaper i Flemingsberg.

Kunskapen kan bland annat leda till utvecklingen av helt nya preventivmedel. Läs mer om det framgångsrika forskningscentret i detta nummer av Fokus Flemingsberg på sidorna 4-6!

NY STIFTELSE STÄRKER UTVECKLINGEN

Nu skapas en ny stiftelse för att samordna och utveckla Flemingsbergs roll som Stockholmsregionens och Mälardalens södra centrum för utveckling och tillväxt. Huddinge och Botkyrka kommuner ska tillsammans med Stockholms läns landsting bilda stiftelsen Flemingsberg Science. Stiftelsen är ett nytt steg i samarbetet mellan kommunerna, akademien och näringslivet. Flemingsberg Science ska utveckla Flemingsberg som en kunskapsstad med den tydliga visionen: Flemingsberg ska år 2030 vara ett av Stockholmsregionens mest betydelsefulla centrum för utbildning, kunskapsintensivt näringsliv, vetenskap och nyföretagande - en plats där kunskap driver näringslivet. Läs mer på www.flemingsberg.se

Landshövding Per Unckel blir ordförande i den nya stiftelsen Flemingsberg Science.
Foto: Johannes Jansson, norden.org

VISSTE DU ATT...
...Flemingsberg har Huddinge kommuns största arbetsgivare: Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Här arbetar närmare 6 000 personer inom en av Sveriges främsta vårdmiljöer.

Romska lärare skriver historia

Södertörns högskola skriver historia när de examinerar en grupp romer som tagit lärarexamen på högskolan. Aldrig tidigare har en riktad högskolesatsning gjorts på samma sätt. Mikael Demetri, Angelina Dimiter-Taikon och Kati Dimiter-Taikon har alla utexaminerats från Södertörns högskola. I oktober hölls en examinationsceremoni vid högskolan.

– Det är unikt att vi som faktiskt tillhör lägergenerationen på 1960-talet, står här idag med våra examensbevis. Det är stort. Vi har varit med om en lång resa. Vi flyttade från lägren in i hus, började skolan, började arbeta och nu har vi också lyckats genomföra en lärarexamen, säger Mikael Demetri vars examen riktar sig mot förskola, förskoleklass och grundskolans tidigare år. Vi känner oss stolta, mer än stolta!

Mer om satsningen hittar du på www.sh.se

Mikael Demetri och Angelina Dimiter-Taikon har tagit lärarexamen vid Södertörns högskola.
Foto: Anna Hartvig

Annerstaskolans kökschef är Årets skolkock

Under ett år har kokboks författaren Pär Bergkvist ätit sig igenom 100 skolkök i Sverige. Projektet avslutades med att tre vinnare utsågs i kategorierna Årets stora skolkök, Årets lilla skolkök och Årets kock. Den sista kategorin togs hem av Annerstaskolans kökschef.

– Det känns fantastiskt kul att få detta erkännande. Det blir extra värdefullt i och med att det var 100 skolkök som testades. Det är ytterligare en bekräftelse på att det vi gör uppmärksammas på väldigt många ställen runt om i landet, säger en glad Mikael Bäckman, kökschef på Annerstaskolan i Flemingsberg.

Professor Juha Keres deltar i en rad stora internationella forskningsprojekt och hans specialitet är att undersöka ärftligheten bakom några av våra vanligaste sjukdomar som astma.

Jakt på gener och miljoninvesteringar

I Novumhuset i Flemingsberg finns en kreativ idéverkstad som omsätter mer än 80 miljoner kronor varje år. Resultatet är läkemedel, behandlingar och ny kunskap som förbättrar folkhälsan världen över. Men även lyfter vården på hemmaplan och direkt kommer patienter till godo på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge.

FOTO: FREDRIK HJERLING

Professor Rune Toftgård är chef för Centrum för Biovetenskaper och menar att den regionala samverkan är avgörande för centrets framgångar.

CENTRUM FÖR BIOVETENSKAPER är inte bara ett världsledande forskningscentrum med fokus på stora folksjukdomar som cancer, hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes och astma.

– Vi kan liknas vid en miljonindustri när det gäller vetenskapliga resultat, nytänkande, forskningsrekrytering och teknikutveckling.

Ingvar Lennerfors är avdelningsdirektör med god överblick av centrets finansiering. Han berättar att trots elitforskare och fantastiska resultat så krävs en ständig jakt på nya investeringar.

– Sverige är ett litet land, och samtidigt konkurrerar vi på en global arena, vilket är en utmaning eftersom finansieringen till största delen är nationell.

Totalt satsar Sverige drygt 100 miljarder per år, vil-

ket motsvarar mer än 3,5 procent av BNP på forskning och utveckling. Av detta svarar näringslivet för knappt 75 procent medan den statliga insatsen är drygt 20 procent. Resterande delen kommer från viktiga privata finansiärer som fonder, stiftelser och olika insamlingsorganisationer.

De statliga pengarna går till universitet och högskolor och en del via myndigheter och särskilda forskningsråd. Även landsting och kommuner får ta del av forskningspengar som de ska fördela.

Centrum för Biovetenskaper består av ett 20-tal forskargrupper av internationell toppklass inom allt från molekylärbiologi till genetik. Centret har sin tillhörighet vid Karolinska Institutet och huvudfinansieringen kommer från Stockholms läns landsting. Därtill står kommunerna Huddinge och Botkyrka bakom två professurer vid centret. Huddinge har bidragit med en engångsdonation där avkastningen bekostar en av dem. Botkyrka gör en långsiktig årlig satsning som står bakom den andra.

Botkyrkas professur innehas av centrets föreståndare, Rune Toftgård, som forskar inom miljötoxikologi och cancerbiologi.

– För oss är landstingets och kommunernas stöd helt avgörande. Det utgör basen i vår verksamhet. Den nära samverkan som utvecklats med landstinget, »

**CENTRUM FÖR BIOVETENSKAPER
BESTÅR AV ETT 20-TAL FORSKAR-
GRUPPER AV INTERNATIONELL
TOPPKLASS INOM ALLT FRÅN
MOLEKYLÄRBIOLOGI TILL GENETIK.**

Centrum för Biovetenskaper i Novumhuset i Flemingsberg omsätter mer än 80 miljoner kronor per år och lockar till sig elitforskare och unga begåvningar från hela världen. Det är ett världsledande forskningscentrum med fokus på stora folksjukdomar som cancer, hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes och astma.

Brett stöd

Finansiering kommer från bland andra Stockholms läns landsting, Huddinge kommun samt Botkyrka kommun, Cancerfonden, European Research Council (ERC), EUs ramprogram för forskning, Strategiska Forskningsstiftelsen (SFF), Vetenskapsrådet samt Wallenbergstiftelsen. Läs mer på www.flemingsberg.se/CB

universitet och regional bioteknik-industri är dessutom en väsentlig förklaring till våra framgångar, säger Rune Toftgård.

DET FINNS FLERA BEVIS PÅ ATT MODELLEN är attraktiv och fungerar. Centret har lockat till sig toppforskare och högkvalificerade unga begåvningar från hela världen. Projekt och enskilda forskare hittar såväl svenska som internationella finansörer som vill vara med och stödja forskningen.

En av de många framgångsrika forskarna är professor Juha Kere vars specialitet är att undersöka ärftligheten bakom några av våra vanligaste sjukdomar. Juha Kere deltar i en rad stora internationella forskningsprojekt. Det handlar om allt från astma till reumatiska tillstånd – vanliga medicinska problem men komplicerade att förstå. Juha Kere och hans forskare har identifierat en gen som i en viss form ökar risken för astma.

Huddinges kommundirektör Vesna Jovic ser centret som en viktig spelare i regionen.

– Centrum för Biovetenskaper utgör ett bevis för att Flemingsberg är centralt när det gäller utveckling och tillväxt i Stockholmsregionen och södra Mälardalen. Centret är en föregångare när det gäller samverkan mellan olika samhällsaktörer och dessutom en framtidsmodell för modern medicinsk forskning och läkemedelsutveckling.

INVESTERINGAR I MILJONKLASSEN i forskning bidrar till regionutveckling, ny teknik och förbättrad vård. Den faktiska närheten till vård och patienter ger möjlighet till snabbare överföring av nya resultat och utveckling – baserat direkt på världens behov.

– Det viktigaste är de genombrott våra forskare presenterar i kampen mot folkhälsoproblemen, säger Rune Toftgård. Det handlar om canceruppkomst och utveckling av målstyrda behandlingsmetoder, kartläggning av ärftlig risk för olika sjukdomar, orsakerna till ofrivillig barnlöshet och utveckling av nya anti-inflammatoriska läkemedel.

Avslutningsvis ett berömt citat i sammanhanget om vad forskning kostar. Det kommer från Mary Lasker, en amerikansk folkhälsokämpe som levde under 1900-talet: "If you think research is expensive, try disease."

"DRA FÖRDEL AV DEN HÖGRE UTBILDNINGEN OCH FORSKNINGENS UNIKA FÖRUTSÄTTNINGAR"

Flemingsbergs unika koncentration av högre utbildning och forskning ger mycket goda förutsättningar för nya utbildningsvägar och forskningsinsatser. Utvecklingsprogrammet för Flemingsberg visar att en högre grad av samverkan mellan lärosätena kan ge helt nya möjligheter. Läs mer på sidan 14 i Utvecklingsprogrammet för Flemingsberg, se www.flemingsberg.se.

Nu satsas miljarder i förnyelsen av Flemingsberg. Under fastighetsmässan Business Arena deltog representanter från byggbolag, landsting och kommun. Tillsammans visade de upp ett Flemingsberg i stark förändring.

TEXT: MAGNUS TROGEN FOTO: HÅKAN LINDGREN

Utvecklingen av Flemingsberg fanns med som en av punkterna under Nordens största fastighetsmässa Business Arena.

Miljardsatsningar förnyar Flemingsberg

UNDER FASTIGHETSMÄSSAN Business Arena, den största mötesplatsen för Nordens fastighetsbransch, ägnades ett helt seminarium åt utvecklingen i Flemingsberg. Här visade Locums VD Gunilla Högbom hur Locums kommande satsningar i Flemingsberg uppgår till cirka 1,5 miljarder kronor. Projektet närmast i tid är omdaning av området framför sjukhusets entré.

– Vi arbetat med att förändra entréområdet till sjukhuset, bland annat med ett nytt parkeringshus. Målet är att om ett och ett halvt år möta de satsningar som Huga Fastigheter gjort vid Flemingsbergs centrum, säger Gunilla Högbom.

Locum bygger också ett helt nytt rättspsykiatriskt centrum i Flemingsberg med invigning inom kort.

– Mitt råd är att ta en halvdag i Flemingsberg. Åk dit och se hur det har förändrats de senaste åren, säger Gunilla Högbom.

Ytterligare satsningar med Karolinska Universitetssjukhuset som mittpunkt är Innovationsplatsen och Biocity. Här deltar inte bara Locum utan även privata finansierare.

Även regionplanekontorets ordförande Erik Langby deltog i seminariet och menade att Flemingsberg kan stå som exempel för hela regionens utveckling.

– Flemingsberg är jättespännande

Under mässan visades den nyproducerade filmen om Flemingsbergsdalens utveckling, se filmen på www.flemingsberg.se!

Regionplanekontorets ordförande Erik Langby visade hur viktigt Flemingsberg är för resten av regionens utveckling.

som exempel för det som nu sker. En utveckling av ett flerkärntigt Stockholm där Flemingsberg är en viktig bit av hela regionens utveckling, säger Erik Langby.

NÄRHETEN TILL STOCKHOLM CITY är viktig, men Flemingsbergs utveckling påverkar ett ännu större område, menade han.

– Flemingsberg ligger oerhört centralt när vi ser till hela den östra delen av Mellansverige. Det viktigaste för Flemingsbergs utveckling är en riktigt djup samverkan mellan kommunerna och övriga aktörer, säger Erik Langby.

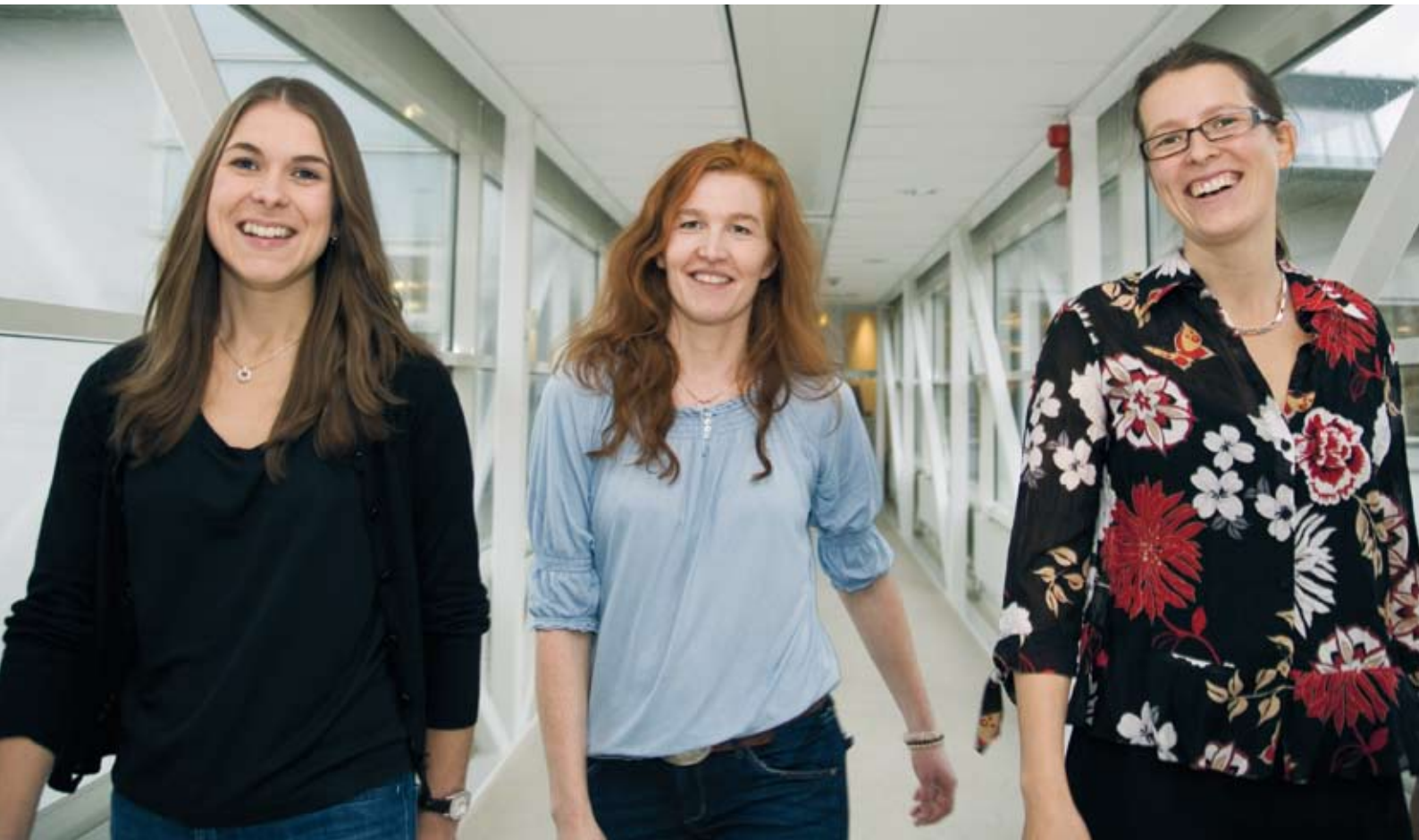
Åsa Hedenberg, VD för Huga Fastigheter, visade hur fastighetsbolaget satsat cirka 450 miljoner bland annat på ut-

vecklingen av Visättra och Flemingsbergs centrum. Flaggskippet är det nya studenthuset som också blivit ett landmärke för Flemingsberg.

– Nu ser vi fram emot hur andra kan matcha våra satsningar. Och vi behöver även arbeta vidare med attityderna som finns kring Flemingsberg. Det är en av våra största utmaningar, säger hon.

"STÄRK STADSDELEN FLEMINGSBERG"

Flemingsbergs utveckling mot en mer stadslig miljö har stor potential. En växande arbetsmarknaden behöver inte bara tillgång till fler kontorslokaler utan även till ett större och mer varierat utbud av bostäder. Läs mer om detta på sidan 27 i Utvecklingsprogrammet för Flemingsberg, se www.flemingsberg.se.

Växer ikapp med sina idéer

Nu spirar även tjänsteföretagen i Flemingsberg. En ny gemensam satsning av Karolinska Institutet Science Park och Södertörns högskola blir en drivbänk till nya idéer.

TEXT: MAGNUS TROGEN FOTO: LENA KATARINA JOHANSSON

HELENA FRISK, LOUISE ALVARSSON OCH JENNY WEST är tre entreprenörer som tagit chansen att utvecklas inom ramen för den nya tjänsteinkubatorn i Flemingsberg. Inkubatorn drivs gemensamt av Karolinska Institutet Science Park och Södertörns högskola på Alfred Nobels Allé 10.

– Det mest fantastiska med inkubatorn är hur de andras visioner och drivkrafter smittar av sig. Här möts man av människor som tror på dig och din förmåga – det ger energi, och en stark vilja att verkligen utvecklas, säger Louise Alvarsson.

Louise Alvarsson pluggar till journalist vid Södertörns högskola och såg tidigare framför sig en tillvaro som frilansskribent. Frilanstankarna växte till ett större koncept där såväl journalistik som olika former av information och kommunikation nu ingår. Allt

under handledning av en personlig coach vid tjänsteinkubatorn.

Tillsammans med Helena Frisk och Jenny West har hon också deltagit i inkubatorns rådgivningsprogram, speciellt inriktat mot kvinnliga entreprenörer. Här har teori kring företagande varvats med kreativa och praktiska gruppövningar.

UNDER RÅDGIVNINGSPROGRAMMET ägnades lika stor kraft till att utveckla personerna i företagen, som företagen i sig.

– Resan har för mig handlat om att lära känna mig själv bättre. Genom att stå upp för den jag är, så kan jag samtidigt vara en inspiration för andra, säger Jenny West, som redan är i full gång med konceptet Joyful Education som handlar om att förenkla livet för barnfamiljer. Målet är att vara medskapare av den bästa flerspråkiga utbildningen som finns, allt för att barn upp till sex år ska kunna nå sin fulla potential.

Redan nu har en förskola öppnat vid Odenplan, och målet är att nå ut även internationellt.

Rådgivningsprogrammet har gett henne en star-

kare inriktning mot att hitta samverkan med andra, menar hon.

– Istället för konkurrenter ser jag nu potentiella samarbetspartners bland förskolor och andra aktörer. Det är mycket roligare och mer kreativt att jobba utifrån detta sätt att tänka och agera, säger Jenny West.

Helena Frisk utvecklar en verktygslåda för att arbeta med kreativ intelligens inom företag och organisationer. Här är målet att hjälpa andra att medvetandegöra den egna kreativiteten och underlätta en positiv utveckling.

– Den bärande idén under min resa har varit att bygga broar mellan kulturvärlden och företagsvärlden. Just nu arbetar jag som konsult med workshops där kulturens verktyg hjälper till att förlösa andras kreativitet i arbetet, säger Helena Frisk, grundare av Creosa.

Tjänsteinkubatorn ger tillgång till gratis lokaler, med fullt utrustade kontorsplatser och konferenslokaler, under sex månader. Något som ger möjligheten att även utvecklas strukturerat. Kombinationen av de tres egna kompetenser har gett en knuff framåt i utvecklingen.

– Vi kommer att kunna anlita varandras företag så småningom, och då kunna fortsätta att växa tillsammans, säger Jenny West.

Här utvecklas nya tjänsteidéer

Nu erbjuds ett organiserat program för att ge stöd till nya entreprenörer i Flemingsberg. Verksamheten kallas Tjänsteinkubatorn och drivs gemensamt av Karolinska Institutet Science Park och Södertörns högskola. Målgruppen är innovativa studenter, forskare och alumner som behöver hjälp med sina affärsplaner. För att antas till programmet och få del av stödet krävs att den som är intresserad ska ha en klar bild av affärsidé och potentiell marknad. Programmet sträcker sig sedan över sex månader och är kostnadsfritt. Inom programmets ram anordnas även seminarier och kurser. Det finns också rika möjligheter att utöka sitt nätverk eller fortsätta utvecklas inom ett mentorsprogram via NyföretagarCentrum.

Louise Alvarsson, Helena Frisk och Jenny West växer ikapp med sina företagsidéer i den nya företagsinkubatorn i Flemingsberg.

TEMANOTISER

Ny anläggning för rättspsykiatri uppförs i Flemingsberg.

LOCUMS STÖRSTA INVESTERING NÅGONSIN

I mars 2010 startade byggandet av den nya anläggningen Helix för rättspsykiatri i Flemingsberg. Anläggningen är Locums största projekt sedan företaget bildades 1991 - totalt handlar det om närmare 800 miljoner kronor.

Målet är att skapa säkerhetsmässigt godkända lokaler som kan eliminera dagens överbeläggningar, ge möjligheter till expansion inför framtiden samt förbättra vårdmiljön och personalens arbetsmiljö. Inflyttning beräknas ske under första kvartalet år 2012. Läs mer på www.locum.se

KaroBio säkrar 530 nya miljoner

En säkrad finansiering av 530 miljoner kronor gör det möjligt för Flemingsbergsföretaget KaroBio att vidareutveckla en ny läkemedelskandidat. Det nya läkemedlet kan komma att bli en framtida behandling mot för höga blodfetter.

– Det är mycket positivt att vi nu säkerställt finansieringen för vårt viktigaste projekt Eprotirome. Jag är övertygad om att vårt fokus på att utveckla Eprotirome är rätt strategi för företaget, säger Fredrik Lindgren, VD för KaroBio.

KaroBio etablerade sig tidigt i Flemingsberg och är idag noterat på OMX Stockholm. Mer information: www.karobio.se

Barn- och äldreminister Maria Larsson tog första spadtaget till de drygt 100 bostäderna.

Nytt patienthotell vid Hälsövägen

Nu uppförs ett nytt patienthotell och äldreboende i Flemingsberg. Barn- och äldreminister Maria Larsson tog första spadtaget till de drygt 100 bostäderna. Tillsammans med det nyinvigda äldreboendet i Björnkulla samt ännu ett i planeringsfasen ger det en kraftig satsning på ett livslångt boende i Flemingsberg. Patienthotellet kommer att få 33 rum och vård- och omsorgsboendet 83 bostäder. Dessutom blir det affärslokaler i bottenvåningen. Byggnaden beräknas stå klar till sommaren nästa år och uppförs av Senectus Omsorgsfastigheter för att sedan drivas av Attendo Care.

FLEMINGSBERG ÄR CENTRALT NÄR DET GÄLLER UTVECKLING OCH TILLVÄXT I STOCKHOLMSREGIONEN OCH SÖDRA MÄLARDALEN.

Vesna Jovic, kommundirektör i Huddinge kommun

"UTVECKLA OCH STÄRK BEGREPPET FLEMINGSBERG"

I arbetet med att marknadsföra Flemingsberg har begreppet "forskning" identifierats som ett bärande begrepp. Det finns unika möjligheter att kombinera insatserna för att utveckla området, den högre utbildningen, forskningen och näringslivet. Läs mer om detta på sidan 35 i Utvecklingsprogrammet för Flemingsberg, se www.flemingsberg.se.

AVSPARK FÖR INNOVATION

Nu har startskottet gått för CTMH Clinical Innovation Fellowships. Två team med kompetens inom medicin, teknik och management kommer att följa det dagliga arbetet på var sin klinik på Karolinska Universitetssjukhuset. Allt med målet att förbättra framtidens vård genom klinisk innovation. **TEXT: MAGNUS TROGEN FOTO: HÅKAN LINDGREN**

KONKURRENSEN OM DE SEX PLATSERNA var stenhård. Hela 140 personer sökte till programmet som spänner över de kommande åtta månaderna. Bland de utvalda finns Johan Tegin som forskar i mekatronik på KTH, och bland annat arbetar med att utveckla algoritmer och simuleringsmiljöer för serviceroboter.

– Detta kommer att bli en spännande utmaning. Jag är beredd på att det kommer att bli tufft och att vi kommer att få arbeta hårt. Men vi har ett brett och bra stöd i nätverken som omger programmet. Och det

känns verkligen meningsfullt att få bidra till att förbättra värden, säger Johan Tegin.

Han kommer att ingå i ett av två specialistteam av vardera tre personer som under en tid ska följa det dagliga arbetet på akut- och gastrokirurgiklinikerna vid Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Målet är att tillsammans med vårdpersonalen identifiera utmaningar och behov i arbetet. Allt för att komma fram till lösningar i nära samarbete med nätverken kring CTMH (Centrum för teknik i medicin och hälsa). Lösningar som lika väl kan vara nya produkter eller tjänster som förändringar av verksamheterna, menar Sara Pütsep.

– Mitt intresse ligger främst i verksamhetsutveckling. Då jag i vanliga fall arbetar som konsult såg jag här chansen till att få lite mer reflektionstid. Extra roligt är det att vi kommer från olika discipliner, vanligtvis arbetar man tillsammans med människor med liknande kompetenser som man själv har, säger Sara Pütsep, som ingår i teamet med placering på akutkliniken.

Anna Thies beskriver sig själv som en udda fågel i sammanhanget, men väl behövlig. Hon är industridesigner och undervisar vid Konstfack i ämnet produktsemiotik, och har en specialisering i interaktionsdesign.

– Detta är en satsning som behöver en industridesigner. Även om de inte sökte en industridesigner så visste jag att detta är något jag har velat jobba sedan jag tog examen, säger hon.

Även om den allmänna uppfattningen är att design handlar om ”snyggt” och ”fult” så är det långt från sanningen, menar hon. Design handlar om att ta hänsyn till allt från användarnas förutsättningar till det omgivande systemet. Industridesigners roll är att arbeta

VARJE TEAM HAR I UPPDRAG ATT IDENTIFIERA MINST 200 SAKER SOM BÖR FÖRÄNDRAS.

I de första två teamen ingår: **Sjoerd Haasi**, tekniker i mikrosystemteknik från KTH, **Johan Ahlqvist**, dataingenjör från KTH som bytt bana och nu arbetar som AT-läkare på Gävle Sjukhus, **Anna Thies**, industridesigner från Konstfack, **Hanna Reuterborg**, läkare från Karolinska Institutet och som även arbetat med medicinsk visualisering, **Johan Tegin**, tekniker i mekatronik från KTH samt **Sara Pütsep**, managementkonsult utbildad vid Handelshögskolan i Stockholm

med behovs- och önskebaserad utveckling där användaren står i centrum, menar hon.

– Här kommer jag att kunna arbeta med neutrala ögon då jag inte har någon tidigare koppling till varken teknik eller medicin. Och mitt arbete som designer kan resultera i såväl nya fysiska produkter som tjänster, eller i organisationsförändringar, säger hon.

Hanna Reuterborg är nyutexaminerad läkare och har tidigare även arbetat med medicinsk visualisering. Även hon ser fram emot en tid där målet är förändring och förbättring.

– I det dagliga arbetet ser du rätt ofta problem som du vill ägna tid till att åtgärda men det är sällan du hittar tiden till att göra det. Nu får vi den tiden, och även lära oss metoderna, vilket kommer att bli jättespannande. Att arbetet sker i team med blandade kompetenser gör detta extra roligt, säger Hanna Reuterborg.

Sjukvården idag är komplicerad och det behövs en korsbefruktning mellan discipliner för att utveckla den vidare, menar Lars-Åke Brodin, professor i medicinsk teknik vid Skolan för teknik och hälsa.

– Varje team har i uppdrag att identifiera minst 200 saker som bör förändras. Den höga kvantiteten av idéer och uppslag är ett led i metodiken. Efter det vaskar vi gemensamt fram de idéer som bäst löses av teamen. Resten av problemen kan utvecklas till examensarbeten och liknande, säger han.

”STIMULERA INNOVATIONER OCH ENTREPRENÖRSKAP”

I utvecklingsprogrammet för den regionala kärnan Flemingsberg är en av de sex huvuduppgifterna att vidare stimulera innovationer och entreprenörskap. Här en rad utmaningar och möjligheter samt ge förslag till färdplan. Läs mer på sidan 19 i Utvecklingsprogrammet för Flemingsberg, se www.flemingsberg.se.

Nätverket är målet

BAKOM SATSNINGEN CTMH Clinical Fellowships Innovation står Karolinska Institutet, KTH och Stockholms läns landsting. De tre är också huvudmän till själva centrumbildningen CTMH, och representanter fanns på plats för att fira avsparken.

– CTMH är inspirerande och står för ett nytänkande. Detta är ett fantastiskt projekt som kommer att låta höra om sig under åren som kommer, säger Stig Nyman, biträdande finanslandstingsråd, Stockholms läns landsting.

KTH:s rektor Peter Gudmundson ger honom medhåll.

– Detta är ett väldigt bra initiativ och jag är mycket förväntansfull inför det kommande arbetet. Jag är mycket optimistisk och tror på kopplingen mellan teknik och medicin. Det är också något som vi inom KTH tror på vilket inte minst märks på våra satsningar på området. Medicinsk- och biomedicinsk teknik är en av KTH:s fem strategiska forskningsplattformar, säger Peter Gudmundson.

KORSBEFRUKTNINGEN av olika discipliner är stommen i CTMH Clinical Innovation Fellowships.

– Vi vill skapa högpresterande, tvärdisciplinära nätverk som gemensamt verkar för bättre vård, genom klinisk innovation, det vill säga teknisk och organisatorisk innovation för sjukvården, säger Bertil Guve, föreståndare för CTMH, Centrum för teknik i medicin och hälsa, i Flemingsberg.

Programmet bygger på en förlaga från Stanford-universitetet som har haft ett liknande program under åtta år.

– Vården står inför stora utmaningar. Sjukvårdskostnaderna i västvärlden ökar tre gånger snabbare än BNP. Kostnaderna drivs upp av demografien och bättre mediciner samt medicinsk teknik. Framtidens sjukvård bygger inte på att göra mer eller bättre av samma, utan vi måste göra annorlunda, säger han.

Behovet är så starkt att redan innan programmet har startat så finns flera intressenter som vill stå som värdkliniker för nästa års

nya team, berättar Bertil Guve.

– Vi är inte ensamma om att tro på styrkan i tvärdisciplinära team, men samtidigt vill jag inte att fokus ligger för mycket bara på teamen. I centrum ligger klinikerna och att vi tar deras verklighet och problem och flyttar ut dem i andra tankevärldar.

KTH:s rektor Peter Gudmundson

Ger dem till personer med andra kompetenser och infallsvinklar i de tvärdisciplinära nätverk som satsningen skapar. Teamens funktion är inte minst att bidra till att forskare, studenter och medicinteknisk industri kommer närmare den kliniska situationen och innoverar för just den. Nätverken runt om och inne i klinikerna är ett av de viktigaste resultaten med satsningen, säger Bertil Guve.

FÖRSTA KONTAKTEN med komplexiteten i området ”klinisk innovation” får fellows-kandidaterna under den så kallade Intensiven: fyra veckor förberedande seminarier om de viktigaste aspekterna av klinisk innovation.

– Vi har öppnat en stor del av seminarierna för andra deltagare, vi vill skapa ett forum för personer med ett intresse för klinisk innovation. Ett av de viktigaste målen för oss är att stärka det regionala klustret för klinisk innovation och på så sätt stödja alla innovatörer, inte bara dem som blir antagna till programmet, säger Erik Pineiro, ledare för satsningen.

Låt alla patienter visa på en teckning var de har besvär - då blir det enklare och billigare att ställa diagnos. Det anser Bo Christer Bertilson, läkare som forskar på CeFAM i Flemingsberg. TEXT: SUSANNE ROSÉN FOTO: HÅKAN LINDGREN

Doktor Holmes knäcker de knivigaste fallen

BO CHRISTER BERTILSON har över tjugo års erfarenhet av att lösa svårlösta fall där patienter har oklara besvär, vanligen smärta eller värk. Kollegor har gett honom smeknamnet Dr. Holmes. Hos honom får patienter redan i väntrummet en kroppsskiss, en så kallad besvärsteckning, där de ska markera var de har besvär. Teckningen ger honom en första ledtråd i mysteriet kring orsaken till besvären.

– När patienten kommer in och lägger teckningen på bordet, ser jag efter om besvärsutbredningen stämmer med ett känt nervutbredningsområde. I kombination med min kliniska undersökning kan jag sedan verifiera eller förkasta det jag misstänkt utifrån teckningen.

PATIENTERNA SOM KOMMER PÅ REMISS till honom har ofta vandrat runt i vården. Fått olika diagnoser och testat en mängd olika behandlingar och mediciner utan att uppleva lindring. Ofta har deras besvär tidigare bedömts som psykiskt orsakade, eller lokalt utlösta av till exempel ett slag eller kramp. Men Bo Christer Bertilson har funnit att merparten av patienterna har tecken på nervpåverkan i de delar av kroppen som besväras, så kallad neurogen smärta. Med åren har han sett tiotusentals besvärsteckningar och lärt sig känna igen mönster.

Idag forskar och undervisar Bo Christer Bertilson vid Centrum för allmänmedicin (CeFAM), men arbetar även en dag i veckan som allmänläkare och idrottsläkare på Torvallakliniken.

– CeFAM har gett mig möjlighet att utvärdera mina metoder vetenskapligt och testa om mina slutsatser från kliniken håller, säger han.

MAGNETRÖNTGEN (MR) är en välkänd metod för att diagnostisera nervpåverkan från ryggen och används av många som "facit" för att påvisa neurogena besvär.

– Enligt min erfarenhet så stämmer MR-svaret alltför ofta inte med kliniken. Ofta står det i röntgensvaret att det inte är någon nervpåverkan. Frågan är då vad som är sanningen, det mönster jag ser på besvärsteckningen eller det som syns på MR-bilden?

Det finns en övertro på MR, vilket om man hårdrar det kan leda till att patienter får fel diagnos och behandling som inte fungerar, menar han.

– Ofta antyds att smärtan har psykiska grunder. Om patienten sedan hos mig får veta att de har mönster på teckningen och kliniska fynd som talar för neurogena besvär blir många klart lättade. Om jag sedan lyckas lindra besvären med någon slags injektion längs nerven kan patienter bli än mer nöjda.

Sporrar på huden

I studier som redovisades i Bo Christers avhandling ingick 250 patienter från primärvården. Och i över 80 procent av fallen sammanföll diagnosen från besvärsteckningen med resultatet från ett 60-tal olika kliniska tester. Sporrar som rullas utmed huden visade sig särskilt tillförlitliga för att testa smärtekänslighet.

Trots hans goda diagnosresultat och möjlighet att både minska lidande och spara kostnader är det hittills få läkare som har tagit till sig metoden med besvärsteckningar. Bo Christer Bertilson kan bara spekulera i varför.

– Trenden är att vi går mot en mer och mer teknikerad vård, med stor tillit till labbprover, ekg, radiologi etc. Läkare och annan vårdpersonal tycks lyssna, se och känna på patienten i mindre utsträckning än förr.

DEN VANLIGASTE ORSAKEN till neurogen smärta från ryggraden är att patienten många år tidigare har varit med om ett trauma, upplever han. De kanske halkade eller blev knuffade under idrott och fick ryggskott eller nackspärr, eller var med om en bilolycka och blev lite stela i nacken. Det finns ett enormt behov av behandlingsmetoder för patienter med neurogena besvär från ryggraden. Idag finns inga läkemedel som säkert lindrar. Läkemedelsindustrin har inte fått upp ögonen för omfattningen av problemet ännu, konstaterar Bo Christer Bertilson.

– Den dag vi hittar ett effektivt medel för behandling av neurogena besvär kommer det att bli det mest använda läkemedlet i västvärlden. Det kommer att bli en revolution.

Bo Christer Bertilson sprider sin kunskap om den kliniska undersökningsmetodiken bland annat via undervisningen av läkarstudenter. Han handleder även studenter som forskar kring hans hypoteser. Just nu testar en blivande doktorand några nya produkter för behandling av nervrelaterade smärtor. Så det finns hopp?

– Absolut, men jag skulle ändå vilja ropa ut från hustaken ”använd den här för att fånga neurogena besvär”, säger han och viftar med en besvärsteckning. Den kostar fem öre. Min dröm är att teckningarna ska finnas i varje väntrum på landets akut- och vårdmottagningar, säger Bo Christer Bertilson.

”VETENSKAP I VÅRDENS VARDAG”

Centrum för allmänmedicin, CeFAM, trivs på campus i Flemingsberg. Målet är att utveckla och förmedla kunskap för att förbättra människors hälsa.

CENTRET är ett samarbete mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet för utveckling, utbildning och forskning. I ett blått hus i slutet av Alfred Nobels Allé, mitt emot Karolinska Institutets lokaler för sjuksköterskeutbildningen, huserar CeFAM:s 180 medarbetare.

Huvudsakligt fokus är basal primärvård och de stora folksjukdomarna som diabetes, astma, hjärt-kärlsjukdomar, psykiatri och benskörlighet, berättar verksamhetschef Lars Agréus.

– Det genomsyrar framförallt fortbildningsverksamheten, där vi förra året gav ungefär 500 olika kurser. Vårt motto för verksamheten är vetenskap i vårdens vardag och vi vänder oss till de olika yrkesgrupperna inom primärvården, säger han.

CeFAM bedriver bland annat delar av läkarnas grundutbildning och ansvarar för allmäntjänstgöring, specialistutbildning och fortbildning i allmänmedicin.

Styrkan med CeFAM är att merparten av medarbetarna arbetar i flera olika funktioner.

De flesta arbetar minst en dag per vecka kliniskt ute i vården. På

så vis förs kunskap och frågeställningar från hälso- och sjukvården till CeFAM, och tillbaka igen till vården.

Lars Agréus arbetar som allmänläkare i Öregrund och Östhammar i Uppsala län en dag i veckan. Dessutom forskar och undervisar han om mag-tarmsjukdomar.

– Allmänmedicin är ett tvärvetenskapligt område, vilket är mycket stimulerande. Tar jag mig själv som exempel så arbetar jag med såväl andra allmänläkare och magtarmspecialister som med biokemister, genetiker och patologer.

Ett av CeFAM:s projekt är att göra ett antal av landstingets vårdcentraler till akademiska noder. Det skulle innebära att centret i viss mån decentraliserar verksamheten, konstaterar Lars Agréus.

– Samtidigt bygger vi upp 12-16 akademiska vårdcentraler där det ska finnas lektorer och adjunkter som ska hjälpa till med lokal fortbildning och studentundervisning på plats. De ska också stödja kvalitetsutveckling och driva egna forskningsprojekt. Det blir också en ny karriärväg för vårdpersonalen, säger han.

– För att få den här kreativa synergin mellan akademi och landsting tror jag att det är nödvändigt att finnas på ett campus, säger Lars Agréus, professor och verksamhetschef på Centrum för allmänmedicin, CeFAM.

Rätt personal till växande bransch

Aktivias Science Work växer så det knakar. Vid årsskiftet var de sju personer, idag är de 28. Det nya bemanningsföretaget för Life Science-branschen växer vidare mitt på campus i Flemingsberg. **TEXT: MAGNUS TROGEN**

AKTIVIA SCIENCE WORK är ett bemanningsföretag som är specialiserat på att hitta rätt kompetens för läkemedelsindustrin och Life Science-branschen. Med lokaler i Karolinska Institutet Science Park i Flemingsberg växer nu företaget i takt med vad som förhoppningsvis kan vara en bransch i uppgång.

– Idag anställer vi forskare med efterfrågade kunskaper som arbetar på både små och stora företag, säger Rolf Mayer, en av tre grundare till bolaget.

HÄR ARBETAR 60 PROCENT AV LIFE SCIENCE-SEKTORN

Idag sysselsätter regionen kring Stockholm och Uppsala 60 procent av Sveriges anställda inom Life Science-sektorn. Det visar en unik kartläggning som presenterades under BioTech Forum i Köpenhamn.

För första gången har Life Science-industrin i regionen runt Stockholm och Uppsala analyserats vad gäller antal anställda, omsättning och inriktning på verksamheten. Kartläggningen presenterades på BioTech Forum i Köpenhamn där det fanns deltagare från alla viktiga kluster i regionen: Stockholm-Solna, Uppsala, Flemingsberg och Strängnäs. Kartläggningen har gjorts av Stockholm-Uppsala Life Science, SULS.

Att vända sig till ett bemanningsföretag är något relativt nytt för delar av branschen, berättar Rolf Mayer.

– Men de har behov som vi kan möta på ett enkelt och flexibelt sätt genom vår bemanning. Vi har nätverken och kan snabbt hitta rätt kompetens.

Och det är personer med specifika kompetenser som söks, forskare och naturvetare med god kunskap inom sitt respektive område. Personer som kan komma både från industrin och den akademiska världen.

– Många forskare inom akademien har svårt att hitta en anställning i industrin då läkemedelsföretagen ofta kräver industrierfarenhet. Men vår erfarenhet av rekrytering mellan akademien och industrin gör att vi kan lösa detta och möta de behov kunderna har också med personer som har sin erfarenhet inom akademien, säger Knut Natt och Dag, som är medgrundare av företaget.

Knut Natt och Dag och Rolf Mayer, grundare till Aktivias Science Work.

BLAND DE KOMPETENSER som företaget hittills har anställt finns läkemedelskemister, analytiska kemister, beräkningskemister och kemister inriktade på kvalitetsarbete. Här finns även också specialister inom toxicologi och cellbiologi.

Flemingsberg är en ideal plats för Aktivias Science Works huvudkontor, menar Rolf Mayer.

– Här finns vi på plats mitt i ett levande campus, nära till akademien, vårdmiljöer och innovationssystem. Dessutom är kommunikationerna utmärkta, och personer vi behöver möta kan lätt ta sig hit när de behöver. Här finns det också ett mycket bra stöd från Karolinska Institutet Science Park, säger Rolf Mayer och Knut Natt och Dag.

FRAMTIDA STEG för Aktivias Science Work, förutom att växa sig starkare i Stockholm/Uppsala-regionen, är att arbeta på den marknad som finns i Göteborgsområdet samt i Öresundsregionen.

– I Danmark finns det flera ganska stora Life Science-företag vilket innebär att det finns en arbetsmarknad som kompletterar den svenska, säger Knut Natt och Dag, som delar sin tid mellan Stockholm och Malmö.

Södertörns högskolas Yvonne Hirdman är nominerad till Augustipriset för årets fackbok.

Nominerad grevinna

”Den röda grevinnan” av Yvonne Hirdman, professor i historia vid Södertörns högskola, är nominerad till Augustipriset i kategorin Årets svenska fackbok. Det prestigefyllda Augustipriset delas i år ut för tjuogoandra gången.

Yvonne Hirdman är professor i historia vid Södertörns högskola och verksam vid Samtids-historiska institutet. Hennes bok ”Den röda grevinnan” kom ut tidigare i år på Ordfront förlag. Boken är en biografi där Yvonne Hirdman berättar sin mammas fascinerande historia och samtidigt Europas.

Läs mer på www.ordfront.se

SENASTE NYTT FRÅN FLEMINGSBERG!

Du vet väl att det finns ett nyhetsbrev som kompletterar Fokus Flemingsberg, med en tätare utgivning. Nyligen fick nyhetsbrevet en ny form som bättre passar in i din inkorg. I nyhetsbrevet läser du den senaste månadens viktigaste nyheter från vår webbplats. Här får du också tips på evenemang du inte får missa och möter personer verksamma i Stockholms mest spännande utvecklingsområde! Teckna dig för en gratis prenumeration på www.flemingsberg.se

ENES RAMOVIC
IT-ANSVARIG PÅ STOCKHOLMS LÄNS LANDSTINGS ARKIV OCH BIOBANKSCENTRUM I FLEMINGSBERG.

Ni har fått utmärkelsen Årets arkiv 2010 för hur ni framgångsrikt och långsiktigt säkrat digitala långtidslösningar. Vad finns i era arkiv?

- Vi arkiverar på begäran all typ av information som produceras i landstingets regi. Det rör sig bland annat om sjukjournaler och protokoll från landstingsfullmäktiges sammanträden.

- Och att arkivera pappersmaterial är idag förhållandevis enkelt och något som många fler än vi är duktiga på. Vi har pappersmaterial sedan 1700-talet i vårt arkiv - vi vet hur det ska förvaras för att hålla. Den stora utmaningen är det digitala materialet. Hur ska vi kunna garantera att det bibehålls lika länge? Och i format som verkligen går att öppna och använda i framtiden.

Hur länge ska ni behålla informationen ni samlar in?

- Vårt uppdrag är att bevara informationen för all framtid. Problemet är inte att hantera eller lagra informationen som kommer in idag, där finns det många olika tekniska lösningar färdiga. Det svåra är istället hur vi ska hantera den om fem år, om tio år, och så vidare, när tekniken förändras så snabbt.

Hur många megabyte samlar ni in per dag?

- Vi räknar hellre antalet poster än i megabyte, där en post till exempel kan vara en hel patientjournal, eller textinformation plus bilder eller video, som är kopplat till en viss patient. Just nu har vi cirka 120 miljoner poster vilket motsvarar ett antal terabyte. Lagringsmässigt har vi redan sprängt den gräns vi trodde skulle ta oss tio år att nå - bara efter två år!

Hur snabbt kan ni få tag på en fil ni har arkiverad?

- Lagringen sker i olika nivåer, från färsk patientinformation till vårt allra äldsta material. Tillgången till de olika nivåerna regleras av lagstiftning, bland annat arkivdatalagen och patientdatalagen. Beroende av vilken information du söker kan du få tillgång till den på allt från någon sekund till någon dag om en sekretessbedömning behöver ske innan.

Idag tänker många på riskerna med digital information, virus och annat, hur arbetar ni med det?

- Naturligtvis har vi noga utvärderat riskerna. Till exempel finns informationen spridd på flera fysiska platser än bara här. Genom att vi bara arkiverar själva informationen ser vi heller inte att den kan drabbas av virus eller liknande. Vi är även mycket uppmärksamma på att all överföring av information krypteras med tanke på sekretessen som vi står under.

Vad ska ni göra med prischecken på 20 000 kronor?

- Troligtvis kommer vi att använda pengarna till en studieresa till förra årets pristagare. Allt för att lära oss mer om deras lösning och kunna förbättra vår ytterligare.

FERNSTRÖMS PRIS 2010 TILLDELAS JUSSI TAIPALE

Erik K. Fernströms pris 2010 från Karolinska Institutet delas ut till Jussi Taipale, professor vid institutionen för biotekniker och näringslära i Flemingsberg för hans banbrytande forskning om tillväxten hos celler och organ och vad det är som går fel när cancer uppstår.

- Jussi Taipale hör till de yngre, särskilt lovande forskarna vid Karolinska Institutet. Vi har utsett honom till årets pristagare för att hans forskning har stor medicinsk betydelse för förståelsen av hur genetisk variation är kopplad till biologisk funktion och uppkomst av cancersjukdom, säger professor Martin Ingvar, dekanus för forskning.

DNA-forskning kraftsamlar

Nu sker en tydlig kraftsamling inom DNA-forskningen i Flemingsberg. Tre starka forskningsplattformar samordnas i gemensamma lokaler, ombyggda för att klara morgondagens krav. Här skapas en fysisk plats för samverkan inom det starkt växande DNA-området.

- Det här innebär en ökad tydlighet och en kraftsamling för vår forskning. Genom att samla de tidigare utspridda verksamheterna skapar vi en fysiskt viktig plats för samverkan. Men även unika möjligheter till nya forskningsframsteg, säger professor Karin Dahlman-Wright, vid Institutionen för biotekniker och näringslära vid Karolinska Institutet i Flemingsberg.

Ombyggnationen har gjorts av fastighetsbolaget Locum och omfattar cirka 12 miljoner kronor.

James Thompson är operativ föreståndare för Karolinska High Throughput Center (KHTC) som tar plats i nya lokaler i Flemingsberg.

Till fots mot framtiden

Efter en lång promenad genom Stockholms södra delar har Per Wirtén nått fram till ett tydligt budskap: bygg mer! I boken "Där jag kommer från. Kriget mot förorten" väver Wirtén in våra förorter i samtidshistorien.

TEXT: MAGNUS TROGEN FOTO: ELIS HOFFMAN

JOURNALISTEN PER WIRTÉN stoppade en gps-navigatör i fickan, knöt vandringskängorna, och gav sig ut i ett landskap som de flesta bara ser genom bilfönstret. Från Kungens kurva och Skärholmen strövar han via Flemingsberg, Örby, Årsta och vidare till Gullmarsplan. Iakttar omgivningarna och berättar historien om platserna på vägen. Men även historien om sitt eget boende. Större delen av livet har han nämligen bott i de södra förorterna till Stockholm

– Under vandringen hade jag två frågor med mig: varför ser det ut som det gör på dessa platser, och var kommer föraktet för förorten ifrån och hur kan det förklaras, berättar han.

Per Wirténs hjärta klappar för hembygden vilket har resulterat i den kritikerrosade boken "Där jag kommer från. Kriget mot förorten".

– Jag har länge velat skriva om min hembygd: förorterna. Eftersom jag själv har bott i förorter i hela mitt liv, och gör så fortfarande, så har det varit viktigt att

DET FINNS EN NÄSTAN FÅNIG OBALANS I STOCKHOLM MELLAN VAD JAG KALLAR GAMMELSTADEN OCH ALLA ANDRA STADSDELAR.

beskriva denna miljö. Och ta tillbaks min förort från alla de negativa stereotyper och allt förakt som östs över dem i så många år, säger Per Wirtén.

Han beskriver boken som ett första försök att börja berätta idéhistorien bakom förorterna. Han frågar sig varför städerna byggdes på detta sätt från 1920-talet och framåt, och inte bara i Sverige, utan i alla europeiska länder. Allt med målet att vidga begreppet stad.

– Vi har förlorat förmågan att se staden idag. När vi säger stad ser vi framför oss Drottninggatan, Hamngatan och Sergels torg. Men de allra flesta i Storstockholm bor i förortsmiljöer. Det är miljöer som vi inte kan se längre. Vi har inga ord för dem och inga berättelser kring dem.

De har förvandlats till ett ingentingland, säger han.

RESULTATET BLIR EN OBALANS som är starkt negativ för stadens utveckling, menar han.

– Hur vi än kämpar så tycks alla ekonomiska och politiska resurser sugas in mot innerstaden och det är inte bra för en storstad. Det finns en nästan fånig obalans i Stockholm mellan vad jag kallar gammelstaden och alla andra stadsdelar.

Obalansen syns också i hur staden speglas i media, menar han.

– Slussen är ett bra exempel som tidningarna kan ägna spaltkilometer åt. Men de ägnar inte en rad åt de stora och kontroversiella förändringarna som sker i Flemingsberg. Det leder till ett osynliggörande där enbart det som finns inom tullarna ses på som en stad på riktigt, säger Per Wirtén. När de stora morgontidningarna i Stockholm ägnar sig åt lokaltidningsjournalistik är det bara händelser innanför tullarna som skildras, trots att den överväldigande majoriteten av deras läsare bor utanför tullarna.

DET ÄR I DE STADSDELAR som idag kallas förorter som utvecklingen sker, menar han. Här är Flemingsberg ett av exemplen. Men ytterligare satsningar behövs för att dessa stadsdelar ska bli en del i resten av staden, menar han. Både fysiskt och mentalt.

– Mitt svar är bygg mer! Problemet med miljonprogramsområdena är att samhället har hamnat i ett slags beröringskräck inför dem. Ingen vågar bygga där idag. Förtätningar sker enbart i de stadsdelarna som finns längs tunnelbanan, säger han.

Lösningen kan vara en ny subvention av bland annat bostäder, menar han.

– Vi behöver en statlig bostadspolitik som gör det möjligt att bygga i områden där markvärdet inte ligger så högt som i innerstaden, eller i närförorterna. Det behövs en ny politik som subventionerar byggande, säger han.

Per Wirtén

Per Wirtén är författare och frilansskribent som skriver för bland andra Dagens arena samt kultursidorerna på Expressen och Sydsvenska Dagbladet. Under fem år i tjugoårsåldern bodde han i ett etta med kokvrå på Terapivägen 18 B i Flemingsberg. Idag finns bostaden i det närliggande Fullersta. Mer hittar du på www.perwirten.se

"FÖRBÄTTRA LÄGESFÖRUTSÄTTNINGARNA"

Flemingsberg behöver få ett mer centralt läge i Stockholm-Mälarenregionen. Det handlar om fysiska förbättringar av vägnät och spårvägar men även utbyggnaden av kollektivtrafiken i regionen. Läs mer om detta på sidan 22 i Utvecklingsprogrammet för Flemingsberg, se www.flemingsberg.se.